

Przedpłata
wraz
z przesyłką
pocztową
wynosi
6 zł. a. w.
rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCJA
i
Administracja
we Lwowie
przy ulicy
Hetmańskiej
l. 12.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 24.

Dnia 22. grudnia 1897.

XXIV. rocznik.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Teofil Merunowicz.

Treść: Sejm i stowarzyszenia udziałowe. — O czekach (Dokoń.). — Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc listopad 1897. — Ruch stowarzyszeń.

Sejm i stowarzyszenia udziałowe.

Z powodu zbliżającego się terminu otwarcia sesji sejmowej objawia się we wszystkich kołach politycznych ruch ożywiony. Kierownicy stronnictw radzą bowiem gorliwie nad programem czynności sejmowej w tej ważnej chwili, kiedy synowie twórców konstytucji grudniowej rozbili parlament centralny, i wskutek tego siłą faktów przenosi się punkt ciężkości życia politycznego na sejmy krajowe.

Nie ma u nas nikogo, kto nie uznawałby, że jeżeli akcja nasza w zakresie polityki państwowej ma być skuteczną i silną, koniecznie musi ona iść równoległe z pełną stanowczością akcją wewnątrz kraju — skierowaną ku podniesieniu kraju pod względem ekonomicznym i kulturowym, ku wzmocnieniu wszelakich jego sił produkcyjnych i skonsolidowaniu jego organizmu społecznego. Podczas zbliżającej się sesji sejmowej pojawi się niewątpliwie szereg wniosków, w których wyrażone będą z należytą dokładnością nie tylko polityczne i narodowe postulaty kraju, ale także jego potrzeby w zakresie społecznym i ekonomicznym.

Gdy zaś jest mowa o sprawach ekonomicznych kraju, o ożywieniu produkcji swojskiej — zwłaszcza w tym zakresie, ażeby przez racjonalne urządzenia kredytowe ułatwić przyływ kapitału tam, gdzie on działać może ożywczo na produkcję, wówczas nie wolno pominąć u nas stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Stowarzyszenia zarobkowe i gospodarcze stanowią dziś w Galicyi armię, która obejmuje w szeregach swoich zastęp około 300.000 członków. Posiadają one własnego kapitału zakładowego w udziałach i funduszach rezerwowych około 12 milionów zł.

i obracają nadto kapitałami obcymi, poręczonemi im w drodze kredytu lub tytułem wkładek oszczędności w sumie około 35 milionów zł. — tak, iż śmiało można twierdzić na podstawie przypuszczalnego obrachunku, opartego na wynikach z szeregu lat poprzednich, iż obecnie — t. j. z końcem roku 1897, krąży w naszym kraju za pośrednictwem stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych w masach pracującej i zarobkującej ludności bardzo już poważna jak na galicyjskie stosunki suma około 50 milionów zł.

W naszym Związku zespolonych jest około 160 stowarzyszeń udziałowych takich, które obok czysto rachunkowych celów zakresliły sobie także pewne zadania publicznej użyteczności — mają przeto charakter obywatelski. Pracują one wprawdzie dla korzyści materjalnej swoich członków, ale zawsze z pewną dążnością wyższą, mającą ogólny pożytek społeczny na celu. Związek stoi też na straży obywatelskiego charakteru stowarzyszeń, zgrupowanych w jego szeregach, bacząc pilnie, ażeby one jaknajskuteczniej, z jaknajwiększym pożytkiem dla kraju zadania swoje społeczne spełniały.

Po dyskusyi, prowadzonej przez szereg lat, uznał ostatecznie sejm krajowy Towarzystwa zaliczkowe obok kas oszczędności za najodpowiedniejsze instytucje do pośredniczenia w sprawach kredytu włościańskiego. Tak samo w staraniach Wydziału krajowego o podniesienie przemysłu spółki wytwórcze, obok szkół fachowych, uznane są za najdzielniejszy środek ku wprowadzeniu drobnego przemysłu domowego i rękodzielniczego na tory postępowe. Przekonano się, iż wdrażanie ludności rolnej do zajmowania się interesami handlowymi także tylko przez zakładanie spółek handlowych, opartych na drobnych udziałach, jako tako udaje się. W olbrzymiej doniosłości sprawie racjonalniejszego rozdziału własności ziemskiej, o której toczą się bez końca

rozprawy bądź na temat parcelacji i tworzenia średniej własności ziemskiej, bądź pod hasłem ochrony własności ziemskiej, kolonizacji wewnętrznej i t. d. mogłyby oddać krajowi niewątpliwie wielkie usługi zakładane dla tych zadań spółki udziałowe lokalne. Wreszcie do podniesienia rozmaitych działów gospodarstwa i przemysłu rolniczego, jak np. mleczarstwa, produkcji i handlu nasionami, fabrykacji napojów owocowych, gospodarstwa pszczelnego i t. d. również nadają się spółki udziałowe, co już w innych krajach, stojących na wyższym stopniu rozwoju ekonomicznego, rolnicy od dawna uznali, i zakładają tam setki i tysiące podobnych stowarzyszeń.

Zbytecznym byłoby także dowodzić, jak ważne dla ludności rolniczej mogłyby świadczyć usługi stowarzyszenia udziałowe rolników, odpowiednio zorganizowane w silniejsze związki specjalne, dla wyswobodzenia handlu zbożowego z pod samowoli spekulacji giełdziarskiej i dla dostaw rolnych dla armii, aprowizacji wielkich miast i t. p.

Są to olbrzymie zadania. Każdy z wymienionych tu działów wymaga zatrudnienia licznych zastępów fachowo uzdolnionych pracowników, wkładów znacznych w gotówce, usilnych i wytrwałych zabiegów.

Otóż, jeżeli podczas zbliżającej się sesji sejmowej będzie mowa o prowadzeniu wojny z nędzą w Galicyi nie tak nieśmiało, drobiazgowymi środkami, jak to dotychczas dzieje się, to koniecznie wypadnie inicjatorom tych usiłowań zwrócić baczniejszą uwagę na organizację stowarzyszeń udziałowych w naszym kraju, jako na jeden z najdzielniejszych środków do zaprawiania leniwych i niezaradnych mas ludności, do poradnej pracy, budzenia w nich ducha przedsiębiorczości pielęgnowania w nich energii i wytrwałości w przedsięwzięciach.

W ćwierćwiekowym okresie istnienia w kraju naszym, złożyły stowarzyszenia nasze dostateczne dowody uzdolnienia swojego do podejmowania wielkich zadań małemi stosunkowo siłami, i tworzenia potężnych organizacyj przez kojarzenie drobnych sił.

Do niedawna nie wiedzano, albo nie chciano nie wiedzieć w kraju w sferach miarodawczych o stowarzyszeniach. Widziano w nich jakąś groźną organizację demokratyczną. Podejrzliwie śledzono ich rozwój, a nawet i do najnowszych czasów zachowano pewną nieufność ku nim — czego rażącym dowodem jest forsowanie przez Wydział krajowy niemal gwałtem kas oszczędności przeciwko Towarzystwom zaliczkowym w miasteczkach prowincjonalnych — niestety dotąd nie koniecznie świetnym uwieńczone wynikiem.

Sądzymy, że pora już, ażeby ta jawna czy maskowana nieufność ku stowarzyszeniom udziałowym ustała — i w Sejmie i w Wydziale krajowym! Owszem przeciwnie: reprezentacja kraju powinna z całym naciskiem poprzeć tworzenie obywatelskich spółek udziałowych dla rozlicznych celów ekonomicznych, które powyżej pobieżnie wskazaliśmy. I w tym celu powinien też nasz Związek stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych uznanym być za fachowy organ doradczy Wydziału krajowego w sprawach, dotyczących zakładania stowarzyszeń udziałowych tudzież kontroli nad ich gospodarką.

Uwagi te nasuwają się nam wobec zbliżającego się terminu zwołania Sejmu krajowego, i bardzo bylibyśmy radzi, gdyby one nie przebrzmiały bez echa!

O czekach.

Rzecz, wygłoszona na sejmiku Spółek zarobkowych w Miłosławiu dnia 30. września 1897 r.

(Dokończenie).

Korzyści i niebezpieczeństwa wpływające z używania czeków.

Korzyści są widoczne, bo wskutek użycia czeków pieniądź wycofuje się z obiegu. Nie traci się na procentach — bo miliony spoczywające w bankach przynoszą procent.

W ogóle przynoszą czeki wszelkie korzyści, jakie za sobą pociąga płacenie należności nie gotówką. Zachodzi tu oszczędność czasu, nie ma zabiegów o doręczenie pieniędzy, unika się niepotrzebnych kosztów od przesyłek pocztą, nie potrzeba prowadzić własnej kasy, a tem samem chronią czeki przed stratą spowodowaną wskutek przeniewierzenia, przeliczenia się, gromadzenia pieniędzy przez kilkanaście dni w kasie. Miliony, które w braku czeków trzeba gromadzić, pakować w listy, koperty i paczki, przysyłać pocztą, odbierać je z poczty i przeliczać, a które tym sposobem żadnego procentu nie przynoszą, stają się przez zaprowadzenie czeków produktywnymi, — gdyż spoczywające w bankach przynoszą procenta za każdy dzień, a regulacja wzajemnej wymiany płacenia i odbierania pieniędzy w łatwiejszy i pewniejszy sposób skutecznia się za pomocą czeków, aniżeli za pośrednictwem gotówki. Czeki to sprawiły, że pieniądź przestaje być towarem i środkiem wymiany i pozostaje tylko tem, czem ma być, to jest miarą wartości i ceny, którą to funkcję pieniądź wypełnia przy czekach bez potrzeby cyrkulacji. N. p. piekarz kupuje mąkę od młynarza i płaci za taką zamiast

gotówką czekiem, lub czekami. Młynarz kupuje zboże od rolnika i płaci za nie czekami, za mąkę otrzymanemi. Rolnik ma rachunki do płacenia u kupców za nawozy, sole, żelazo i t. p. potrzeby i reguluje te czekami, otrzymanemi od młynarza, aż nareszcie kupiec, o ile nie zużyje otrzymanych czeków na dalsze płacenie swych zobowiązań, wymienia je na gotówkę i to tylko o tyle, o ile jej potrzebuje w takich razach, gdzie czek nie da się dalej użytkować. Takim sposobem miliony gotówki, które dniami, tygodniami i latami całe kursują i cyrkulują z rąk do rąk nieproduktywnie, przynosić mogą przez zaprowadzenie czeków procenta i zyski wielorakie, o których powyżej wspominaliśmy.

Mówiąc o korzyściach, nie możemy pominąć milczeniem i niebezpieczeństwa, jakie używanie. względnie nadużywanie czeków za sobą pociąga. Jak weksel lub banknot, tak samo i czeki mogą być fałszowane. Przeciw fałszowaniu cyfry przez zmianę niskiej na wysoką zaprowadzono na boku czeków odcinki z cyframi jak np. 100, 200, 300, 400 i t. d. Przez odcięcie szeregu cyfr, które przekraczają kwotę czekową, posiadamy dostateczny środek przeciw niebezpieczeństwu, jakiego powstać mogło przez zrzęczne dopisanie cyfry na czeku. Wreszcie jak przy banknotach, wekslach i innych dokumentach, należy zachować wszelkie środki ostrożności, aby uniknąć straty, na jakie każde fałszowanie interesanta narażać może.

Główne jednakże niebezpieczeństwo grozi interesantom z nadużywania czeków, opierających się nie na gotówce posiadanej, lecz na wygórowanym kredycie. Skarżą się na tego rodzaju nadużycia mianowicie w Anglii i Holandii. W obu krajach znana jest manipulacja zwana kiting. Jest to jazda czekowa podobna do jazdy wekslowej, nie opartej na rzeczywistych transakcjach kupieckich i przemysłowych, lecz na sztucznie wygórowanym kredycie.

W tych krajach, gdzie używanie czeków znalazło szerokie zastosowanie we wszystkich warstwach handlu i przemysłu, okazała się potrzeba urządzenia izb obrachunkowych, których zadaniem jest zapisywanie czeków na konto poszczególnych interesantów i wzajemne kompensowanie obrachunków pomiędzy wierzycielami i dłużnikami. Tego rodzaju instytucje nazywają w Anglii Clearing-Houses albo Clearing banks t. j. domy czyli banki obliczania lub wyrównywania. Zaznaczyliśmy już na innem miejscu, że Clearing-House w Londynie zmienia dziennie w przecięciu 80 do 100 tysięcy sztuk czeków. W Ameryce powstały nawet „Clearing-House-Associations“ t. j. Towarzystwa banków, wyrównywających obrachunki, które stały się niejako ogniskiem organizacji, kon-

trolującej cały ustrój amerykańskiego zawodu bankierskiego. Francuzi założyli podobną instytucję w roku 1872 t. j. chambre de Compensation des banquiers. Do założenia tejże spowodowały paryżskich bankierów trudności, jakie wyniknęły z tej przyczyny, że Banque de France zobowiązała się spłacić na rzecz kontrybucyi niemieckiej 1.485,000,000 frank.

Włochy posiadają w Rzymie, Medyolanie, Genui, Bononii, Katanii i Florencyi stanze di compensazione, a Austria założyła w 1864 roku swój „Saldosaal der privilegierten oesterreichischen Nationalbank“, który w 1872 roku zamienił się na „Wiener Saldierungs-Verein“.

Różnica pomiędzy czekami a weksłami i banknotami.

W Anglii i Ameryce prawodawstwo nie robi żadnej różnicy pomiędzy weksłami a czekami. Natomiast w Niemczech, Austrii, Francji, Włoszech, Szwajcaryi, Szwecyi i Rumunii tak praktyka, jak i prawo, rozróżniają czek od weksła. Tutaj czek nazywa się wyłącznie czekiem, a weksel weksłem. Czek może być wszędzie papierem na okaziciela, a weksel na kontynencie nigdy. Czek nie ma nigdy akceptu, ani też żaden posiadacz czeku nie może żądać akceptu na czeku, bo wystawiciel nie gwarantuje, że czek będzie zaopatrzony w akcept, podczas gdy przy wekslu wystawiciel, puszczający weksel w obieg, gwarantuje i za akcept i za zapłacenie weksła.

Pod względem ekonomicznym czek ma służyć jako środek do zapłaty, oparty na posiadanej gotówce, weksel zaś, opierający się na kredycie jest środkiem cyrkulacyjnym. Czek żąda z reguły natychmiastowej zapłaty, weksel pośredniczy w osiągnięciu zapłaty płatnej w przyszłości. Czek jest więc zazwyczaj papierem à vista — weksel tylko wyjątkowo bywa à vista płatnym — czek dąży więc do zaprezentowania go — i zrealizowania, weksel zaś do obiegu. Czek przechodzi zwykle nie przez wiele rąk — weksel ma przeznaczenie załatwiać interesa wielu osób.

W porównaniu z banknotami czeki mają to wspólne z banknotem, że oba papiery zasadzają się na złożonej gotówce — a w tem się różnią, że gotówka, na mocy której następuje emisja banknotów, nie przynosi żadnego procentu, a gotówka, na mocy której puszczamy w obieg czeki, przynosi procenta. Przed banknotami czeki mają i tę korzyść, że podczas, gdy banknoty wystawia się na pewne stałe i okrągłe sumy, to czek może być wystawiany na każdą sumę bez wyjątku. Banknot zawiera jednakże w sobie bezwarunkowe przyrzeczenie zapłaty — czek jest warunkowym, płatnym tylko w oznaczonym miejscu, a w razie niehonorowania go przez wskazanego adresata musi być zapłaconym przez wystawcę sa-

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc listopad 1897.

Miejscowość i firma*)	Stan bierny							Kapitał obrotowy	Stan czynny			
	Udziały	fundusz rezerwowy	Wkładki	Pożyczki zaciągnięte	Saldo rachunku Banku kraj.	Saldo odsetek	Reszta pozycyi stanu biernego		Pożyczki udzielone	Koszta założenia ruchom. i admin.	Reszta pozycyi stanu czynnego	Gotówka
Bełż Tow. zalicz.	17600	7476	37138	11700	—	1699	—	75613	52459	1071	19897	2186
Biała Tow. kredyt. i oszczęd.	23772	1991	54842	49168	—	4267	—	134041	125933	3283	4494	331
Biecz Tow. wzaj. kredytu	18265	157	60508	9384	2067	2497	3420	96298	80701	1093	12951	1553
Bircza Tow. zalicz.	20114	6757	34424	51960	—	—	1194	114449	107330	1910	4189	1021
Bochnia Tow. zal.	23102	2470	47204	3600	—	4702	657	81736	74298	2804	3290	1345
Boleszowce Kasa zal. „Nadz.“	8999	2579	12462	8490	—	1810	3221	37562	29881	1539	5270	871
Boleszowce Bank zal.	15145	2786	21913	10693	—	2353	235	53123	42209	1651	7805	1458
Bóbrka Tow. zal.	10495	3669	14925	3200	1894	550	1009	35741	30574	1867	—	3300
Borszczów Pow. K. zal. i oszcz.	10285	1013	8763	16469	2572	1818	117	41036	38657	1463	59	857
Brzesko Tow. zal.	58592	20187	163512	11609	—	13101	23546	290547	246946	4290	38372	940
Brzostek Tow. zal.	5489	926	17677	9223	—	1583	—	34868	3318	1046	88	554
Busk Bank kredyt.	835	32	—	1969	—	49	300	3184	2784	289	31	82
Cieszanów Tow. zal.	14145	5539	58326	15700	1501	293	80	95584	74602	2807	15966	2208
Czortków Tow. zal.	24513	2326	98764	—	—	6250	1517	133369	112101	1472	11419	8377
Dąbrowa Tow. zal.	91359	27954	215910	9544	333	17886	7530	370516	339152	5314	23042	3008
Dębica Tow. wzaj. kredytu	48540	11648	246891	30312	1055	21865	8184	368495	347583	7250	9402	4260
Delatyn Bank zal. „Nadz.“	6476	1710	1558	20349	—	—	—	20093	22627	743	5925	798
Dobczyce St. poz. i oszcz. „Wz. p.“	7340	1656	9696	14800	—	61	—	33553	30497	1429	1558	69
Dobromil Tow. zal.	39192	6306	57327	1000	171	5825	434	110254	101040	2047	6040	1127
Drohobycz T. zal.	49047	14198	255667	—	—	12338	293	332043	292140	4710	34127	1066
Dukla Tow. zalicz.	24991	3678	98063	5075	1741	5414	—	138962	130250	2633	5036	1042
Dynów Tow. zal.	1430	2342	81913	9042	—	3468	1211	112288	102681	778	8121	708
Gliniany Tow. zal.	43451	19861	130860	20038	1864	11178	5014	232265	199262	5238	27349	416
Głogów Pow. T. zal.	38667	13200	205841	17600	—	11724	463	287495	267223	2150	12550	5572
Gorlice Tow. zal.	109131	38546	608461	274126	—	36046	27061	1093372	1015839	11057	61080	5395
Grybów Tow. zal.	33056	13256	194917	11400	—	5625	—	258255	247762	1709	7912	871
Husiatyn Pow. T. z.	12730	2239	56903	7250	—	4925	316	84361	71884	1759	8595	2131
Jaryczów Nowy Kasa zal. „N.“	5528	1426	1570	6940	—	1071	407	16942	14440	617	1850	35
Jasło Tow. zalicz.	65357	27779	293530	84875	865	18261	217286	707952	437253	6508	260738	3453
Jordanów St. poz. „Praca i oszcz.“	21898	10210	69632	—	—	6665	93	108500	90525	1852	14787	1335
Kalwarya zebrz. T. oszcz. i poz.	11531	513	44452	8750	—	5134	498	70878	69123	1464	—	290
Kałuż Tow. zal.	23383	7362	58529	3100	—	1421	1036	94831	78809	2056	13373	593
Kamionka strum. Pow. T. zal.	21669	9762	100428	—	—	6644	6275	144578	107808	2551	32794	1425
Kolbuszowa T. z. „Szc. Boże“	25974	11168	90550	11500	—	6956	5799	151947	145039	1460	5414	34
Kraków Tow. zal.	104609	23138	349237	190733	—	26528	299	694544	611775	10967	34191	37611
Krynica St. p. i osz. „Wz. pomoc“	17207	3021	89091	9175	—	3986	43	122523	115317	3250	1008	2948
Kulików Kasa zal. „Nadzieja“	10877	2390	12891	19500	—	—	1163	46801	40659	2028	3097	1017
Limanowa T. z. i ochr. włas. ziem.	71933	31123	137655	126536	2265	10009	2269	381791	361487	4628	8886	6790
Lisko Tow. zalicz.	45129	11281	299920	61052	2337	18672	28	438420	417505	4856	15839	219
Lubaczów St. zal.	13918	2199	33275	18246	—	3386	116	71131	66721	2025	1573	811
Lubaszów Tow. kred. miejskie	43369	9104	40559	11789	—	—	38	104857	101211	1481	963	1193
Lwów Bank zalicz.	168217	45091	608105	690870	—	52646	59	1564989	1488575	21519	46985	7909
„ Tow. wzaj. kredytu	67527	5854	51698	56215	—	6024	651	187969	179226	5000	3248	49567
„ T. z. urzęd. poczt.	37587	4991	23374	44350	—	4543	611	115456	111533	2270	1382	270
„ Pow. Tow. zal.	15171	3686	58887	13550	—	—	—	91243	77628	1874	10158	1583
„ Związek kredytowy	28757	2625	4071	98299	13441	3719	642	151554	144038	1956	5120	439
„ Lwowsk. T. bankowe	40726	2208	21940	107122	—	4988	533	177517	153846	5418	13877	4377
„ T. eskont. i zal.	26857	6154	14885	22685	—	4423	3796	—	61472	3063	46632	5147
Łańcut K. z. i oszcz.	95757	33860	596898	241410	1660	19331	7101	996017	881970	17079	93763	3205
Maków St. poz. „Wzaj. pom.“	65856	14374	174112	—	—	14593	88	269023	194880	4635	67069	2440

*) Tylko wykazy nadesłane przed 10. każdego miesiąca znajdują w tabeli pomieszczenie.

Miejscowość i firma	Stan bierny							Kapitał obrotowy	Stan czynny			
	Udziały	fundusz rezerwowy	Wkładki	Pożyczki zaciągnięte	Saldo rachunku Banku kraj.	Saldo odsetek	Reszta pozycyi stanu biernego		Pożyczki udzielone	Koszta założenia ruchom. i admin.	Reszta pozycyi stanu czynnego	Gotówka
Mielec Tow. zal.	17813	1506	109692	17500	1691	122	3609	151933	147680	1997	300	1955
Nikołajów Kasa zal. „Nadzieja“	4035	1120	1370	13205	—	559	464	20753	19100	711	942	—
Mikulińce Tow. zal.	769	360	640	1900	—	161	3	3834	3686	96	—	53
Milówka St. oszcz. i poz. „Opat.“	16542	5280	39608	17920	395	50	390	80186	62241	2120	15686	139
Monasterzyska T. z	13304	3357	42536	6829	—	3836	1615	71478	62755	2386	3356	2981
Mościska Tow. zal.	33809	12635	99419	3000	—	4221	832	153917	126711	3606	21766	1834
Mszana dolna T. z.	3603	529	6640	5950	—	642	150	17516	16224	813	7	471
Nadwórna Kasa zal.	37030	9625	57498	45146	2613	3443	—	155357	124386	1251	29632	87
Nisko Pow. Kasa zal. i oszcz.	3713	780	3805	1750	—	702	—	10750	9897	720	9	123
Obertyn Kasa zal. i oszczędn.	5553	1314	14106	6345	—	2472	524	30315	27355	2196	569	194
Oświęcim Tow. oszczędn. i poz.	94927	25515	338975	19175	—	21107	—	499698	461046	3082	31699	3871
Pilzno Stow. oszczędn. i poz.	11553	2093	100357	6679	—	5248	1402	127333	124081	1897	1255	100
Podgórze St. p. i o. „Wz. p.“	69675	23882	405994	94005	—	29179	20	622755	599881	6832	5682	10361
Podhajce Tow. zal.	26992	5233	57654	11000	3205	6499	1846	112430	103889	1696	2263	4582
Przemysł K. zal. rzem. i rol.	108477	62956	273306	30985	—	19962	10213	505900	431347	8152	52916	13485
Radomyśl Stow. oszcz. i poz.	6222	3174	20441	10363	—	1100	240	41540	36886	937	2757	960
Radymno Kasa zal.	11176	2679	17620	16895	—	2336	2220	52926	44824	1170	1765	5167
Radziechów T. zal.	56075	16481	148865	15000	—	13514	3870	253806	231134	4464	13896	2312
Rozdół Tow. zal.	4029	952	4615	12434	—	184	160	22375	20830	822	484	240
Rudki Tow. zal.	19559	6822	67877	12300	478	3479	211	110725	98897	3160	7492	1176
Rudnik-Kasa zal. i oszczędn.	6125	808	30285	500	—	1767	—	39485	37201	1282	524	477
Rymanów Tow. zal.	16040	13670	253923	40798	—	12734	85	337250	311817	3488	21076	868
Sambor K. z. rękod. i roln.	7543	2358	28368	22959	—	1362	532	63723	42052	21127	146	397
Sadowa Wisznia K. z. „Nadz.“	15461	3458	11514	28209	—	2946	35	61624	58521	1908	773	421
Sieniawa Tow. zal.	18428	14737	39062	—	—	1371	1121	—	71657	1404	1133	525
Skalat Tow. zal. i kredytowe	45709	13363	46094	482	—	6318	866	160550	140544	135	16096	3775
Skawina Tow. poz. i oszczędn.	6453	961	22414	6660	—	1884	118	38490	37380	200	557	353
Sokal Tow. zalicz.	22109	17280	126774	26708	—	7941	85	200898	151996	3008	43244	2651
Stanisławów Bank zaliczkowy	58541	9153	101017	113064	2731	10177	31	294718	241887	7889	41590	3353
„ Bank mieszcz.	86092	22343	278527	74377	—	20976	1439	483754	461158	6389	10672	5534
„ St. p. „Wz. pomoc“	3052	312	6997	6240	—	726	—	17327	16150	700	466	11
Stryj Tow. zalicz.	39973	9970	98253	—	—	11391	5738	165325	131653	11210	19827	2634
Tarnobrzeg T. zal.	11815	9342	77184	24500	2061	5972	1018	131892	126008	2625	2322	937
Thomacz St. kredyt. „Oszczędn.“	25717	7985	111183	3500	—	7639	—	156024	138170	2709	12436	2709
Turka Pow. T. zal.	12654	1279	46714	15836	924	2629	14	80050	75970	2676	562	842
Tysmienica Kasa zal. „Wiara“	13364	4828	51142	3600	—	1705	611	75250	70643	1436	2565	606
Ulanów Tow. zal.	3522	537	7290	10234	—	727	—	22310	20791	433	169	917
Ustrzyki dolne Tow. zalicz.	6250	1578	16840	13481	—	1634	60	39844	38294	745	753	52
Wiśnicz nowy Tow. poz. i oszcz.	5482	292	5944	6048	—	1014	—	18781	17816	506	456	2
Zakliczyn T. wz. kr.	8063	1106	26103	24390	—	371	887	60				

mego. Za banknot gwarantuje tylko dom emisyjny, za czek wystawca i żyranci na czeku podpisani. Banknot ma jednakże to wspólne z wekslem, że jest środkiem cyrkulacyjnym, podczas gdy czek dąży do zrealizowania i wyjścia z obiegu.

Czek zajmuje więc pośrednie miejsce pomiędzy banknotem a wekslem i zbliża się tylko w niektórych krajach, jak w Anglii i Ameryce więcej do banknotu.

Prawodawstwo czekowe.

Prawodawstwo niemieckie, dotyczące czeków, pozostało w tyle poza prawodawstwem Anglii, Ameryki, Francji, Austrii, Hiszpanii i wielu innych państw. Podczas gdy w państwach i krajach co dopiero wymienionych istnieją wyraźne przepisy o czekach, to jedyną wzmiankę o czekach spotykamy w prawodawstwie niemieckim w przepisach, danych o ostemplowaniu weksli z 10. czerwca 1869 r. w §. 24. ustępie 2. Zachodzi tam następujący ustęp świadczący, że czekom zapewnia się wolność od cła: „statt der Baarzahlung dienenden, auf Sicht zahlbaren Platzanweisungen und Checks, d. i. Anweisungen auf das Guthaben des Ausstellers bei dem die Zahlungen derselben besorgenden Bankhause oder Geldinstitute, wenn sie ohne Accept bleiben“ t. j. zapewnia się wolność od opłaty cła przekazom à vista płatnym, czekom t. j. asygnacyom danym na posiadane przez wystawiciela walory w banku regulującym wypłaty wystawiciela, jeżeli asygnacje te nie są zaopatrzone w akcept.

Wedle tej definicyi są wolne od opłaty cła czeki recta, czeki na okaziciela i wedle wyroku sądu: „Reichsoberhandelsgericht“ z 24. października 1875 r. tak samo i czeki na zlecenie.

Zresztą prawodawstwo niemieckie nie posiada żadnych specjalnych norm o skutkach, jakie czeki za sobą pociągnąć mogą, a mianowicie nie ma żadnych przepisów o obowiązkach banku lub bankiera mającego skutecznie wypłatę za czek. Tylko prawo handlowe Rzeszy — Reichshandels-gesetzbuch — zawiera w artykułach 301 do 305 pojedyncze przepisy dotyczące przekazów, a które także do czeków zastosować można. Prawo wekslowe nie da się zaaplikować do czeków, gdyż czek nie jest wekslem i nie zawiera w sobie tej nazwy, bez której przepisów wekslowych do papieru tego zastosować nie można.

Wskutek tego czek podlega, o ile podpada pod sprawy handlowe, artykułowi pierwszemu prawa handlowego (Handels-Gesetzbuch) t. j. sprawy czekowe ułatwiają się na mocy praw, uświęconych w handlu zwyczajem (Handels-Gewohnheitsrecht), a w braku

tychże na mocy praw poszczególnych państw w skład Rzeszy niemieckiej wchodzących.

Na przyszły ustrój formalnego prawa czekowego wpłyną niewątpliwie w szerokiej mierze przepisy Banku Rzeszy z 14. lutego 1883, wydane przy sposobności zaprowadzenia czeków, które to przepisy przyjęły także wszystkie inne instytucje finansowe, które zaprowadziły czeki dla swoich klientów.

Tak wskutek tego niedomagania prawodawstwa niemieckiego, jako i ze względów na kredytowe stosunki, powinien każdy, kto chce się posługiwać czekami, poprzednio omówić z swym bankierem warunki, pod jakimi czeki w obieg puszczać może. Jest więc rzeczą nieodzowną, aby puszczenie czeków w obieg poprzedziła ugoda, czyli układ pomiędzy wystawcą czeków a bankiem, który ma wypłaty dokonywać. Układ może być piśmienny — wszakże wystarcza i ustny. Bank, podejmujący się wypłaty czeków, doręcza interesantowi książkę z czekami, które tenże wypełniać i wedle umowy w obieg puszczać może. Umowa pomiędzy obu stronami jest o tyle nieodzowną, że zwłaszcza co do prezentacji czeków, odwołania lub wycofania ich i regresu dotychczas prawodawstwo nie posiada żadnych przepisów.

Nie możemy tutaj milczeniem pominąć, że jak od lat kilkunastu sfery kompetentne zajmują się sprawą zaprowadzenia prawodawstwa światowego dla weksli, tak samo powstała myśl od kilku dziesiątek lat zaprowadzenia stałych norm dla czeków, obowiązujących wszystkie państwa i kraje obu półkul ziemskich. Z okazji wystawy światowej w Antwerpii w roku 1855 rząd belgijski zwołał do Antwerpii Congrès international de droit commercial, w którym wzięło udział 16 państw europejskich i 4 państwa pozaeuropejskie. Żałować należy, że państwo niemieckie nie wzięło udziału w kongresie.

Ogólna liczba delegatów wynosiła 189 osób, które reprezentowały uniwersytety, izby handlowe, izby adwokatów, Towarzystwa prawnicze, prasę, instytucje bankowe, transportowe i asekuracyjne. Kongres podzielił się na dwie sekcje t. j. prawodawstwa wekslowego i prawodawstwa morskiego. Sekcja wekslowa przedłożyła projekt do światowego prawodawstwa wekslowego, którego ostatni artykuł (57) zawierał sumaryczne przepisy dla czeków i pokrewnych papierów, które podporządkowano wekslom i tylko czas prezentowania czeków odmiennie unormowano w ten sposób, iż zgodzono się, że czek miejscowy powinien być w przeciągu 5 dni do zapłaty prezentowany, czek zaś dystansowy w przeciągu 8 dni, dodając nadto na każde rozpoczęte 500 kilometrów oddalenia jeden dzień spóźnie-

nia, przy czekach zamorskich postanowiono podwójną przestrzeń czasu do prezentowania.

Dalszy ciąg obrad w tym kierunku odbył się w Brukseli w 1888 roku. W kongresie brukselskim brały te same państwa udział, które były na kongresie w Antwerpii. Tą razą sprawa czeków dała powód do szerszych dysput, w których głównie zabierali głos delegowany luksemburski Würth i adwokat angielski Barclay. Profesor Guyot z Paryża oświadczył się przeciw zuniformowaniu czeków. Jako czek uznano każdy przekaz à vista płatny, który nie nosi na sobie wyraźnej nazwy weksła. Formę kwitową czeków usunięto i akceptowanie czeków przyjęto wedle wzoru angielsko-hiszpańskiego.

Związek czekowy.

Mimo rozlicznych korzyści, jakie z posługiwania się czekami interesantom przypadają w udziale, czek w Niemczech mało znalazł zastosowania. Banki i wielkie firmy posługują się niemi — lecz o tem, aby czek stał się ulubioną formą regulowania wszelkich pieniężnych wypłat pomiędzy drobnymi kupcami i przemysłowcami tak, jak się to dzieje w Anglii, Ameryce i wielu innych krajach, ani pomyśleć nie można. Nie zbywa jednakże i w Niemczech na zabiegach, aby czeki uczynić popularnemi. Niemiecki Bank Związkowy „Soergel Parrisius i Cie.“ podjął się trudu wykupywania czeków, przez spółki wydanych bez obliczenia osobnej incasso prowizyi i zdaje się, że Bank ten utoruje drogę czekom wśród szero- kich warstw ludności, jakkolwiek rzecz idzie odpor- nie, zwłaszcza iż dla braku instytucyi, którychby wyłącznem było zadaniem regulowanie czeków, zna- czne jeszcze powstają koszta za portorya od listów, donoszących o każdorazowem zakredytowaniu czeków.

Najgłówniejszą jednakże przeszkodą w powszech- nem zaprowadzeniu czeków w tem uważać należy, że ogół nie oswoił się jeszcze z ideą kredytową, na której zasadza się istota czeków. Jak np. wielu gospodarzy wiejskich i wogóle lud wiejski nie lubi przyjmować pieniędzy papierowych, lecz woli brać złoto i srebro, tak samo ma się z kupcem i przemy- słowcem w Niemczech wobec czeków — wolą zapłatę w gotówce, aniżeli w czekach.

Pomimo tych trudności nie odstrasza ją się temi przeszkodami kompetentne sfery, lecz przeciwnie wszelkich dokładają starań, aby myśl posługiwania się czekami przyjęła się w jak najszerszych warstwach społeczeństwa.

Do zaprowadzenia czeków najwięcej przyczynić się mogą spółki pożyczkowe. One bowiem, jako źródła pieniężne, z których czerpią najszersze koła lu- dności, najwięcej mają sposobności do zaprowadzenia

i utrwalenia systemu płacenia czekami zamiast go- tówką. W tej też myśli Związek północno niemie- ckich spółek, który obradował 20. i 21. czerwca 1897 w Wittenburgu w Meklemburgii, postanowił założyć „Związek czekowy“, do którego mają należeć prze- dewszystkiem spółki należące do Związku rewizyjnego.

Aby cyrkulacją czeków ułatwić, postanowiono, aby spółki do Związku należące każdy czek związko- wej spółki jako gotówkę przyjmowały, a płatność czeków nie była ograniczoną na jedną miejscowość, lecz aby przynajmniej oprócz głównej centrali usta- nowiono dwie inne jeszcze miejscowości (Hauptvor- orte), w którychby można czek zamienić na gotówkę.

Celem wykonania odnośnych uchwał wybrał sejmik spółek w Wittenburgu komisją złożoną z trzech delegatów, która wspólnie z patronem ogólnego Związku, rewizorem związkowym i dyrektorami Banku Związkowego ma obmyśleć i wypracować plany, zdążające do przeprowadzenia uchwał sejmiku. Nie trudno przewidzieć, że, aby zamiary powzięte w Wittenburgu urzeczywistnić, trzeba będzie pomy- śleć o takich instytucjach regulujących cyrkulacją czeków, jakie posiada Anglia w swych Clearing- Houses. O wyniku prac komisji czekowej w Witten- burgu nie omieszkamy swego czasu donieść naszym czytelnikom.

Dr. Kusztelan.

Nekrologia.

† **Romuald Limanowski**, Dyrektor i jeden z zało- życieli Banku zaliczkowego w Bołszowcach, członek Rady powiatowej rohatyńskiej, Rady miejskiej i wielu stowarzyszeń — zmarł w Bołszowcach dnia 12. grudnia b. r. — w 40. roku życia.

Przedwczesna śmierć zabrała jednego z najdziel- niejszych naszych współpracowników, obywatela, po- wszechnym otaczanego szacunkiem, wielkiej zacności charakteru i zasług, zdobytych ciężką pracą i objawia- jącą się w każdym czynie gorącą miłością Ojczyzny. — Żal powszechny manifestował się tłumnym udziałem w pogrzebie obywatelstwa miasta i okolicy.

R. i. p.

Przed zamknięciem numeru otrzymujemy smutną wiadomość o śmierci ś. p. **Aleksandra Nitribitta**, dyre- ktora-kasyera Stowarzyszenia pożyczkowego i oszczędno- ści „Wzajemna pomoc“ w Krynicy, który przed paru dniami zmarł nagle, pozostawiając po sobie szczery żal jako człowiek pracy. — Cześć Jego pamięci!

Ruch stowarzyszeń.

III. Kurs praktyczny dla funkcjonaryuszów stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, zakończonym został w dniu 20. b. m.

Wykłady rozpoczęły się dnia 4. grudnia b. r. i odbywały się w dni powszednie od 9. do 12. w południe i od 3. do 5. względnie do 6. po południu.

Zapisało się pierwotnie 22 słuchaczy, pozostało jednak do końca kursu tylko 16, z których wszyscy poddali się egzaminowi, mianowicie pp.: Władysław Brodacki, Jan Carewicz, Franciszek Giebułtowiec, Stanisław Hubicki, Aleksander Jędrzejowski, Roman Kolarzowski, Jan Kosanowski, Bronisław Ignacy Lewicki, Edward Müller, Józef Nestorowicz, Dymitr Olchowy, Leon Pawlus, Maryan Potocki, Tadeusz Stronner, Leonard Szepieciński i Stefan Wysocki.

Z przyjemnością zaznaczamy, że pp. prelegenci, stwierdzili w ogóle pomyślny rezultat egzaminów, dowodzący, że pp. słuchacze pilnie i gorliwie korzystali z wykładów, i w bardzo przeważnej większości mieli za sobą należytą praktykę w stowarzyszeniach.

Pomiędzy słuchaczami byli nie tylko urzędnicy ale i członkowie Dyrekcji, którzy pojmując sumiennie obowiązki swoje, nie szczędzili trudów i pracy, by praktyczne doświadczenie swoje wzbogacić teoretycznymi wiadomościami.

Szczera wdzięczność, zarówno ze strony Związku jakoteż ze strony słuchaczy należy się tym pp. prelegentom, którzy nie należąc bezpośrednio do organizacji związkowej, czas swój i trudy poświęcali sprawie dla stowarzyszeń naszych tak ważnej, mianowicie pp.: dr. Kaźmierzowi Czarnikowi, dr. Janowi Deskurowi i Józefowi Strzyżowskiemu, tudzież znanemu przyjacielowi stowarzyszeń, prof. uniwersyteckiego, dr. Stanisławowi Głębińskiemu. Kurs zakończony został wykładem poglądowym prezesa Związku p. Stanisława Szczepanowskiego, o rezultatach działalności spółek zarobkowych i gospodarczych w Polsce i po za jej granicami: w Austrii, Niemczech, Anglii, Francji i Włoszech. W wymownych słowach zachęcał p. prezes do pracy nad staranną organizacją istniejących i tworzeniem nowych spółek, z których potęgą ekonomiczną liczą się społeczeństwa i rządy prawie wszystkich państw europejskich.

Oprócz prelegentów wymienionych powyżej, wykładali fachowe przedmioty pp. Władysław Terenkoczy, Narcyz Ulmer i Ignacy Domagalski, z których pierwszy od lat kilkunastu w każdej sprawie, stowarzy-

szeń i Związku dotyczącej, zawsze chętny, gorliwy i skuteczny bierze udział.

W tradycyjnej uczcie pożegnalnej po zamknięciu kursu wzięli udział członkowie Prezydium Związku, pp. prelegenci i słuchacze. — Po serdecznej wymianie zapamiętań i uczuć wzajemnych, opuścili pp. słuchacze Lwów, pozostawiając po sobie nadzieję, że sztandar samopomocy i wzajemności w rozmaitych okolicach kraju wysoko trzymać i nowych zwolenników dla idei stowarzyszeń pozyskiwać będą, z tą głęboką wiarą, że krajowi pożyteczną oddadzą usługę. — Na drogę tej pracy narodowej i społecznej przesyłamy im serdeczne: „Szczęść Boże!“.

Walne Zgromadzenie Związku handlowego dla Kółek rolniczych i sklepów wiejskich we Lwowie, odbyło się dnia 18. b. m. w sali Rady powiatowej.

Pan Juliusz Mikolasch, wybrany przewodniczącym zgromadzenia, powołał na sekretarzy pp. Władysława Terenkoczego i Narcyza Ulmera.

Po wysłuchaniu sprawozdania Dyrekcji z czynności i obrotu interesów Towarzystwa za rok 1896/7 i w tym samym przedmiocie sprawozdania Rady nadzorczej, uchwalono jednogłośnie udzielić Dyrekcji absolutorium z czynności i rachunków za czas od 1. lipca 1896 do 30. czerwca 1897, zarazem wyrażono podziękowanie Dyrekcji za sumienną i gorliwą pracę i ponoszone bezinteresowne trudy.

Z porządku dziennego po myśli statutu dokonano w miejsce ustępujących członków Rady nadzorczej uzupełniającego wyboru. Wybrani zostali pp.: Wojciech Biechoński zast. prez. Towarzystw zarobkowych i gospodarczych, Tadeusz Fiedler prof. szkoły politechnicznej, dr. Stanisław Głębiński prof. uniwersytetu, Stanisław Olexiński sekretarz przeworskiej Spółki mleczarskiej i dr. Jan Steczkowski adwokat krajowy.

Następnie zatwierdzono w urzędowaniu trzech członków Dyrekcji pp.: dra Bronisława Dulębę, Narcyza Ulmera, Franciszka Merella i trzech zastępców członków Dyrekcji pp.: dra Romana Kulczyckiego, Piotra Chrzastowskiego, dra Witolda Ungara.

Zresztą na podstawie, na cyfrach opartego sprawozdania Zarządu zaznaczyć należy od przeszłego roku postęp, widoczny w zwiększonym obrocie i we wroście klienteli w pierwszym rzędzie między Kółkami rolniczymi i sklepami wiejskimi, które zjednywa sobie Związek handlowy dostarczeniem za cenę umiarkowaną potrzebnego do handlu wiejskiego dobrego towaru w części za gotówkę i w części na kredyt.

W tym miesiącu przystąpili na członków pp.: Stanisław Szczepanowski i Wojciech Biechoński, pierwszy z nich z udziałem w kwocie tysiąca złotych.

XVI. Sprawozdanie

Zarządu Funduszu zaopatrzenia funkcyjnaryuszów stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych

z czynności i rachunków za rok 1897/8.

Opierając się na szeregu uchwał Walnych zgromadzeń Funduszu zaopatrzenia, czynił Zarząd gorliwe starania o rozszerzenie naszej instytucji, szczególnie w kierunku powiększenia liczby stowarzyszeń i członków, tak iżby organizacją swoją objęła ogół związkowych stowarzyszeń i wszystkich stałych funkcyjnaryuszów. W ciągu ubiegłego roku nie przystąpiło mimo to do Funduszu ani jedno stowarzyszenie, natomiast przybyło 7 członków stowarzyszeń, należących do Funduszu. Znamienny ten objaw dowodzi, że stowarzyszenia należące do Funduszu, poznawszy dokładnie ustrój naszej instytucji, oceniają należyte jej pożyteczność, skoro z reguły każdego nowego urzędnika do Funduszu zgłaszają. Drugim doniosłym objawem żywotności, na który główny nacisk kładziemy, jest wzrastający stale majątek własny Funduszu, pomimo bardzo znacznych wydatków, uskuteczniionych na rzecz ustępujących członków lub rodzin po zmarłych.

Gdyby tylko egoistyczne pobudki zamkniętego koła członków decydować miały, to należałoby raczej utrudniać przyjmowanie nowych, bo im mniejszą byłaby ich liczba, tem wyższy procent dochodu przypadłby na każdego w udziale, tem szybciej wzrastałyby ich konta osobiste, — stojąc jednak na stanowisku ogólnego dobra i przyszłości kolegów naszych, oceniając szlachetne pobudki założycieli Funduszu zaopatrzenia, nie przestajemy nawoływać Zarządy stowarzyszeń i kolegów pracy zawodowej, by jak najliczniej do Funduszu przystępowali!

Głos nasz tym razem nie powinien przebrzmieć bez echa, tem bardziej, że jak wiadomo rząd i reprezentacya państwa, pracują nad wprowadzeniem w życie ustawy o państwowym Funduszu zaopatrzenia dla urzędników prywatnych, ustawa taka powinna zastać naszą instytucyę silną i dobrze zorganizowaną, gdyż wtedy będziemy mogli dla funkcyjnaryuszów stowarzyszeń związkowych poważne zdoły korzyści.

Cyfry zamknięcia rachunków przedstawiają się następująco:

W roku 1896/7 należało do funduszu	35 stow. z 85 uczest.
w roku 1897/8 przybyło	— „ 7 „
było więc razem w ciągu 1897/8 r. 35 stow. z 92 uczest.	
a że w ciągu r. 1897/8 ubyło 1 „ z 7 „	
pozostało z końcem r. 1897/8 34 stow. z 85 uczest.,	

których spis imienny dołączamy.

Stan udziałów w tych 85 uczestników wynosił z dniem 30. czerwca b. r., po dopisaniu $7\frac{1}{2}\%$ dywidendy, kwotę 92.576 zł. 04 ct. i zwiększył się w tym roku o 5.019 zł. 31 ct., a nadto wypłaciliśmy trzy udziały w kwocie 10.727 zł. 36 ct. Właściwy więc wpływ na rachunek udziałów członków, tak z wkładów, jakoteż i z innych dochodów wynosił 15.746 zł. 67 ct., co stanowi niewątpliwie poważną kwotę dochodu jednorocznego. Przez czas istnienia stowarzyszenia, to jest w ciągu lat piętnastu wypłaciliśmy uczestnikom funduszu kwotę 26.071 zł. 31 ct., a że

stan funduszu, będących w posiadaniu stowarzyszenia, wynosi 92.576 zł. 04 ct.; przeto zgromadziliśmy w ciągu piętnastu lat istnienia kapitał 118.647 zł. 35 ct.

Udział najwyższy wynosi obecnie 8.217 zł. 95 ct. i wzrósł w tym roku o 1.206 zł. 83 ct. — zaś udział przeciętny wynosi 1.089 zł. 12 ct.

Stan kapitałów, ulokowanych na książeczkach oszczędności Towarzystw, należących do Funduszu zaopatrzenia, wynosi 90.028 zł. 91 ct., zaś na hipotecę 2.547 zł. 13 ct., razem 92.576 zł. 04 ct., co w porównaniu z rokiem poprzednim przedstawia wzrost o 5.019 zł. 31 ct.

Nadwyżka do podziału, która w roku 1896/7 wynosiła 6.263 zł. 44 ct. i przyniosła $8\frac{1}{2}\%$ dywidendy, przedstawia w tym roku kwotę 6.129 zł. 90 ct., co umożliwia udzielenie $7\frac{1}{2}\%$ dywidendy.

Koszta administracyi wynosiły 85 zł., a należytości skarbowe 86 zł. 65 ct.

Sposób lokacyi pozostał niezmienny, a mianowicie: zebrane kapitały zostają umieszczane na książeczkach oszczędności Towarzystw związkowych, należących do Funduszu zaopatrzenia, kwota 2.000 zł. wraz z procentami jest umieszczoną na hipotecę, a bieżące dochody są lokowane na książeczce oszczędności Banku zaliczkowego we Lwowie.

Wkońcu uważamy za właściwe wymienić tych wszystkich, którzy dobrowolnymi datkami przyczynili się do powiększenia dochodu ubiegłego roku i tem samem spowodowali w znacznej części korzystny wynik tego administracyjnego roku.

Na fundusz ten złożyli:

Bank zaliczkowy we Lwowie	100 zł.
Towarzystwo zaliczkowe w Gorlicach	70 „
Kasa zal. i oszczędności w Łańcucie	60 „
Pow. Kasa zal. i oszczęd. w Żydaczowie	60 „
Towarzystwo zaliczkowe w Drohobyczu	50 „
Tow. oszczęd. i pożyczek w Cieszynie	50 „
Kasa zal. rzemieśl. i roln w Przemyślu	50 „
Towarzystwo zaliczkowe w Jaśle	50 „
Towarzystwo zaliczkowe w Limanowej	30 „
Towarzystwo zaliczkowe w Rohatynie	25 „
Towarzystwo zaliczkowe w Mościskach	25 „
Towarzystwo zaliczkowe w Czortkowie	20 „
Towarzystwo zaliczkowe w Zborowie	15 „
Pow. Tow. zaliczkowe w Głogowie	10 „
Towarzystwo zaliczkowe w Kałuszu	10 „
Towarzystwo zaliczkowe w Zbarażu	10 „
Towarzystwo zaliczkowe w Bóbrce	10 „
Kasa zaliczkowa w Złoczowie	10 „
Stow. pożyczkowe w Dobczycach	10 „
Kasa zaliczkowa w Maryampolu	5 „
Pan M. Apfelbaum w Kopyczyńcach	5 „
Tow. zalicz. i kredytowe w Skאלacie	5 „
Bank ludowy w Kopyczyńcach	2 „
Razem	682 zł.

Lwów, dnia 30. września 1898.

Dr. Tadeusz Skalkowski.

Władysław Terenkoczy.

Narcyz Ulmer.

Zamknięcie rachunku

Funduszu zaopatrzenia funkcyjaryuszów stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych
za rok administracyjny 1897/8.

I. Obrót kasowy.

Przychód:

Rozchód:

Wpłacone udziały	10.412 12	Wypłacone udziały	10.727 36
% dopisany do lokacyj	4.645 55	Procenta dopisane	4.791 73
% od pożyczki hipotecznej	146 18	Lokacye na książeczki oszczędności	1.804 60
% prowizye zwłoki	2 72	Wydatki: a) administracyjne	85 —
Wpisowe	16 —	b) skarbowe	86 65
Dary od Towarzystw	682 —	Rozchód ogółem	17.495 34
Zwrot kosztów administracyi	13 75	Przychód	15.918 32
Przychód ogółem	15.918 32	Obrót kasowy	33.413 66

II. Rachunek strat i zysków.

Zyski:	1. Zysk przeniesiony z r. 1896/7	6 38
	2. Procenta dopisane do lokacyj na książkę oszczędności	4.645 55
	3. Procenta od pożyczki hipotecznej	146 18
	4. Odsetki zwłoki	2 72
	5. Wpisowe	16 —
	6. Dary od Towarzystw	682 —
	7. Udziały odpisane	788 97
	8. Zwrot kosztów administracyi	13 75
Straty:	9. Wydatki: a) administracyjne	85 —
	b) skarbowe	86 65
	10. Nadwyżka do podziału	6.129 90
		6.301 55 6.301 55

III. Bilans.

Stan czynny:		Szczegółowo		zł.	ct.	zł.	ct.
I.	Lokacye:	1. Bircza, Tow. zaliczkowe	2.215 46				
		2. Bóbrka, Tow. zaliczkowe	2.252 66				
		3. Bołszowce, Bank zaliczkowy	559 87				
		4. Cieszyn, Tow. poż. i oszczęd.	1.344 70				
		5. Dobczyce, Stow. poż. i oszczęd.	655 37				
		6. Drohobycz, Tow. zaliczkowe	3.879 07				
		7. Dubiecko, Tow. zaliczkowe	559 63				
		8. Gliniany, Tow. zaliczkowe	2.241 98				
		9. Gorlice, Tow. zaliczkowe	9.055 02				
		10. Jasło, Tow. zaliczkowe	1.364 27				
		11. Komarno, Tow. zaliczkowe	558 67				
		12. Krynica, Stow. poż. i oszczęd.	671 83				
		13. Limanowa, Tow. zaliczkowe	1.214 13				
		14. Lisko, Tow. zaliczkowe	602 96				
		15. Lwów, Bank zaliczkowy	11.685 32				
		16. Lwów, Pow. Tow. zaliczkowe	3.145 01				
		17. Lwów, Tow. wzaj. kredytu	1.314 61				
		18. Łańcut, Kasa zal. i oszczęd.	3.642 60				
		19. Mościska, Tow. zaliczkowe	2.009 74				
		20. Nadwórna, Kasa zaliczkowa	660 51				
		21. Nowy Sącz, Kasa zaliczkowa	1.880 88				
		22. Przemyśl, Kasa zaliczkowa	2.419 53				
		23. Radziechów, Tow. zaliczkowe	2.129 77				
		24. Rohatyn, Tow. zaliczkowe	2.929 65				
		25. Rymanów, Tow. zaliczkowe	559 55				
		26. Sądowa Wisznia, Kasa zalicz.	1.937 47				
		27. Stanisławów, Bank zaliczkowy	2.703 81				
		28. Lokacya hipoteczna	2.547 13				
		29. Rach. bież. w lwow. Banku zal.	25.834 84	92.576	04		
	Stan bierny:						
II.	Udziały uprawnione do dywidendy					86.446	14
III.	Dywidenda do udziałów dopisana 7 ¹ / ₂ %					6.117	70
IV.	Nadwyżka nierozdzielona					12	20
	Razem			92.576	04	92.576	04

IV. Udziały uczestników.

L. bież.	Nr. udziału	Wkładka po 30. czerwca 1898		Dywidenda dopisana		Razem		L. bież.	Nr. udziału	Wkładka po 30. czerwca 1898		Dywidenda dopisana		Razem	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
1	4	4.666	70	339	95	5 006	65		Z przcn.	78.391	44	5.623	95	84.015	39
2	8	1.918	19	140	14	2 058	33	44	103	504	11	33	84	537	95
3	12	7.665	24	552	71	8.217	95	45	104	456	60	31	16	487	76
4	13	2.638	08	192	09	2.830	17	46	105	407	42	27	68	435	10
5	18	2.129	01	155	66	2.285	27	47	107	188	54	12	68	201	22
6	21	422	31	30	84	453	15	48	113	124	64	8	40	133	04
7	22	3.382	63	246	50	3 629	13	49	114	713	18	46	59	759	77
8	32	5.712	28	415	00	6.127	37	50	115	379	84	24	45	404	29
9	40	887	08	65	55	952	63	51	116	281	61	18	99	300	60
10	45	1.695	74	121	50	1.817	24	52	117	279	47	17	60	297	07
11	47	2.652	87	193	81	2.846	68	53	118	367	10	23	55	390	65
12	50	2 403	39	174	15	2.577	54	54	119	200	19	13	45	213	64
13	51	4 602	59	333	86	4.936	45	55	120	200	19	13	45	213	64
14	52	2.991	89	216	90	3.208	79	56	121	323	31	20	06	343	37
15	53	2.227	48	161	33	2.388	86	57	122	205	02	12	95	217	97
16	55	1.519	55	109	91	1.629	46	58	124	288	29	18	43	306	72
17	57	1.287	73	93	19	1.380	92	59	125	115	90	6	92	122	82
18	59	863	03	61	90	924	93	60	126	309	16	19	30	328	46
19	62	1 483	09	106	19	1.589	28	61	127	152	54	9	44	161	98
20	65	1.296	73	92	81	1.389	54	62	128	152	54	9	44	161	98
21	67	4 576	99	324	97	4 901	96	63	129	126	77	8	12	134	89
22	68	2.185	80	155	25	2.341	05	64	130	221	07	14	07	235	14
23	71	1.135	71	82	44	1.218	15	65	131	100	94	5	77	106	71
24	72	1.398	39	99	08	1.497	47	66	132	343	58	21	65	365	23
25	74	284	78	20	12	304	90	67	134	80	15	4	76	84	91
26	75	1.451	74	102	40	1.554	14	68	135	180	44	10	60	191	04
27	80	573	34	39	71	613	05	69	136	184	08	10	58	194	66
28	81	673	63	47	64	721	27	70	137	102	48	6	02	108	50
29	82	785	55	50	78	836	33	71	138	73	94	4	04	77	93
30	83	2.338	46	164	66	2.503	12	72	139	118	22	5	56	123	78
31	84	1.351	31	95	17	1.446	48	73	140	79	95	4	24	84	19
32	85	661	87	46	76	708	63	74	141	236	82	10	53	247	35
33	86	625	65	44	44	670	09	75	143	45	12	2	15	47	27
34	88	1.096	09	75	61	1.171	70	76	144	109	50	4	46	113	96
35	89	748	33	51	17	799	50	77	145	56	43	2	40	58	83
36	90	1.169	57	81	81	1.251	38	78	146	41	02	1	67	42	69
37	92	402	02	28	35	430	37	79	147	42	—	1	38	43	38
38	94	557	41	37	75	595	16	80	148	91	20	3	42	94	62
39	96	1.311	62	91	18	1.402	80	81	149	35	—	—	88	35	88
40	97	456	31	31	96	488	27	82	150	68	—	1	78	69	78
41	98	440	08	30	76	470	84	83	151	30	—	—	62	30	62
42	99	708	22	49	02	757	24	84	152	30	—	—	62	30	62
43	102	1.012	36	68	79	1.081	15	85	153	8	—	—	05	8	39
		78.391	44	5.623	95	84.015	39			86.446	14	6.117	70	92.563	84

V. Wpłaty poszczególnych Towarzystw.

Nr. porządk. członków		Wpłacono po 30. czerwca 1898	Dywidenda dopisana	Razem	Nr. porządk. członków		Wpłacono po 30. czerwca 1898	Dywidenda dopisana	Razem		
1	1	Bircza, Tow. zal.	44231	3084	45315	51					
2	1	Borszczów, P.K.z.io.	11822	556	12378		Z przeniesienia	56.72418	4.01608	60.74026	
3	1	Bóbrka, Tow. zal.	88708	6555	95263	19	3	Lwów, T. wzaj. kred.	1.14880	7696	1.22776
4	11	Cieszyn, St. o. i. poż.	7.03490	49279	7.52769	20	4	Łańcut, K. zal. i o.	7.97895	57272	8.55167
5	1	Dobczyce, St. p.ioszcz	28161	1899	30060	21	2	Łańcut, T. pr. i handl.	30508	1888	32396
6	4	Drohobycz, Tow. zal.	2.90722	20583	3.11305	22	2	Mościska, Tow. zal.	3.70012	26696	3.96708
7	1	Frysztat, Bank. rol.	44008	3076	47084	23	2	Nadwórna, Kasa zal.	47683	3111	50794
8	3	Gliniany, Tow. zal.	2.75517	19559	2.95076	24	1	Nowy Sącz, Kasa zal.	42—	138	4338
9	3	Gorlice, Tow. zal.	9.82196	71214	10.53410	25	4	Przemyśl, K. z. r. i rol.	3.05645	21670	3.27315
10	2	Jasło, Tow. zal.	74149	4833	78982	26	3	Radziechów, T. zal.	3.96749	28390	4.25139
11	2	Kałuż, Tow. zal.	9745	407	10152	27	3	Rohatyn, Tow. zal.	3.71716	26735	3.98451
12	1	Komarno, Tow. zal.	10094	577	10671	28	1	Rozdół, Tow. zal.	7394	404	7798
13	1	Krynica, St. p.ioszcz.	1.45174	10240	1.55414	29	3	Rudki, Tow. zal.	2.51786	17864	2.69650
14	2	Limanowa, Tow. zal.	67582	4573	72155	30	1	Sądowa Wisznia, K. z.	18044	1060	19104
15	1	Lisko, Tow. zal.	78555	5078	83633	31	2	Stanisławów, B. zal.	1.84442	12678	1.97120
16	5	Lwów, Związek	6.21234	44253	6.65487	32	1	Strusów, K. o. i. poż.	30916	1930	32846
17	9	Lwów, Bank zal.	20.16779	1.42880	21.59659	33	1	Zborów, Tow. zal.	7995	424	8419
18	2	Lwów. Pow. T. zal.	1.82251	12962	1.95213	34	1	Żydaczów, P.K.z.io	32331	2006	34337
51		Do przeniesienia	56.72418	4.01608	60.74026	85		Razem	86.44614	6.11770	92.56384

We Lwowie, dnia 15. września 1898.

Zarząd Funduszu zaopatrzenia funkcyonaryuszów stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Władysław Terenkoczy.

Narcyz Ulmer.

Komisyja rewizyjna: Dr. Jan Kuczkiwicz, Franciszek Kuczyński.

Spis członków.

- Axentowicz Władysław, Drohobycz, Tow. zaliczkowe.
- Bahtarowicz Jędrzej, Gliniany, Towarzystwo zaliczkowe.
- Bartoń Angelo, Lwów, Tow. wzaj. kred.
- Biechoński Wojciech, Gorlice, Tow. zaliczkowe.
- Borowski Antoni, Gorlice, Tow. zaliczkowe.
- Borysiewicz Bazyli, Nadwórna, Kasa zaliczkowa.
- Brodman Wincenty, Stanisławów, Bank zaliczkowy.
- Brzuchowski Teodor, Bóbrka, Tow. zaliczkowe.
- Buzek Jerzy, Cieszyn, Tow. oszczęd. i pożyczek.
- Chaberski Włodzimierz, Lwów, Pow. Tow. zaliczkowe.
- Chmielewski Józef, Gorlice, Tow. zaliczkowe
- Chorażanka Bronisława, Cieszyn, Tow. oszczęd. i poż.
- Czarny Jan, Rozdół, Towarzystwo zaliczkowe.
- Dembiczak Władysław, Sądowa Wisznia, Kasa zal. „Nadz.“.
- Dębicki Zdzisław, Lwów, Związek.
- Domagalski Ignacy, Lwów, Związek.
- Dyrna Ferdynand, Cieszyn, Tow. oszczęd. i pożyczek.
- Filasiewicz Hilary, Cieszyn, Tow. oszczęd. i pożyczek.
- Friedel Franciszek, Frysztat, Bank rolniczy.
- Gache Eugeniusz, Strusów, Kasa oszczęd. i poż.
- Garbiak Michał, Nadwórna, Kasa zaliczkowa.
- Giebułtowicz Franciszek, Przemyśl, Kasa zal. rzem. i roln.
- Gilatowski Karol, Lwów, Bank zaliczkowy.
- Głowacki Antoni, Krynica, Stow. oszczęd. i poż.
- Gołębiowski Eugeniusz, Nowy Sącz, Kasa zalicz.
- Grudziński Marcin, Lwów, Bank zaliczkowy.
- Januszewski Ignacy, Cieszyn, Tow. oszczęd. i poż.
- Jasiński Tomasz, Lwów, Związek.
- Jaworski Grzegorz, Borszczów, Pow. Kasa zal. i oszczęd.
- Justian Józef, Lwów, Bank zaliczkowy.
- Kempski Michał, Jasło, Towarzystwo zaliczkowe.
- Kęskiewicz Stanisław, Łańcut, Kasa zal. i oszczęd.
- Klimuntowski Jan, Stanisławów, Bank zaliczkowy.
- Kment Stanisław, Przemyśl, Kasa zaliczkowa.
- Koczy Ernest, Cieszyn, Tow. oszczęd. i poż.
- Kolek Jan, Łańcut, Kasa zal. i oszczęd.
- Kotulski Henryk, Cieszyn, Tow. oszczęd. i poż.
- Kowalewski Izidor, Rohatyn, Tow. zaliczkowe.
- Kowalski Józef, Cieszyn, Tow. oszczęd. i poż.
- Krzysztof Jakób, Łańcut, Tow. prod. i handl.
- Księżopolski Wojciech, Gliniany, Tow. zal.
- Kuczyński Franciszek, Lwów, Bank zaliczkowy.
- Kuczkiwicz Jan dr., Lwów, Bank zaliczkowy.
- Kusiak Marcin, Jasło, Tow. zaliczkowe.
- Lachol Leon, Rudki, Tow. zaliczkowe.
- Lerch Wojciech, Lwów, Bank zaliczkowy.
- Lesiecki Jan Władysław, Limanowa, Tow. zaliczkowe
- Macura Jerzy, Cieszyn, Tow. oszczęd. i poż.
- Manasterski Seweryn, Rohatyn, Tow. zaliczkowe.
- Marx Franciszek, Rohatyn, Tow. zaliczkowe.
- Masiuk Leopold, Mościska, Tow. zaliczkowe.
- Mazowiecki Cloth Waldemar, Lwów, Związek.
- Merunowicz Teofil, Lwów, Pow. Tow. zaliczkowe.
- Michalski Stefan, Dobczyce, Stow. poż. i oszcz. „Wzaj. pom.“.
- Mrozowski Franciszek, Radziechów, Tow. zaliczkowe.
- Niewiadomski Jan, Drohobycz, Tow. zaliczkowe.
- Osiński Michał, Przemyśl, Kasa zaliczkowa.
- Paraszczak Jan, Rudki, Tow. zaliczkowe.
- Paszkowski Ludwik, Lisko, Tow. zaliczkowe.
- Pawlikiewicz Adolf, Lwów, Tow. wzaj. kred.
- Prymus Paweł, Cieszyn, Tow. oszczęd. i poż.
- Pusz Ludwik, Łańcut, Tow. prod. i handl.
- Reszetyłowicz Filemon ks., Gliniany, Tow. zaliczkowe.
- Röhring Adam, Kałuż, Tow. zaliczkowe.
- Rogowski Daniel, Zborów, Tow. zaliczkowe.
- Russocka Marya, Limanowa, Tow. zaliczkowe.
- Ruszczyński Gwido, Lwów, Bank zaliczkowy.
- Rybacki Józef, Drohobycz, Tow. zaliczkowe.
- Sadowski Stanisław, Radziechów, Tow. zal.
- Salamon Jan, Radziechów, Tow. zaliczkowe.
- Salaban Tomasz, Komarno, Tow. zaliczkowe.
- Sikora Adam, Cieszyn, Tow. oszczęd. i poż.
- Suderski Błażej, Bircza, Tow. zaliczkowe.
- Szayna Stanisław, Drohobycz, Tow. zaliczkowe.
- Szczurek Jan, Żydaczów, Pow. Kasa zal. i oszczęd.
- Terenkoczy Władysław, Lwów, Bank zaliczkowy.
- Terlecki Kazimierz, Łańcut, Kasa zal. i oszczęd.
- Trandówna Jadwiga, Kałuż, Tow. zaliczkowe.
- Ulmer Narcyz, Lwów, Związek.
- Wiśniewski Antoni, Lwów, Tow. wzaj. kredytu.
- Witek Adam, Mościska, Tow. zaliczkowe.
- Wunsch Stanisław, Przemyśl, Kasa zaliczkowa.
- Zbrożek Piotr, Rudki, Tow. zaliczkowe.
- Żardecki Bolesław, Łańcut, Kasa zal. i oszczęd.
- Żmudzki Wacław, Lwów, Bank zaliczkowy.